

۳۰ اگستوس سنه ۱۳۲۸ — ۱۲ ايلول افرنجی سنه ۱۹۱۲

پنجشنبه

برنجی سنه نومرو ۴۳ — ۳۰ رمضان ۱۳۳۰

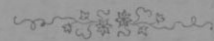
اداره مدیری : فلبلی

محمد زهنی

اشترا بدلی :

برسنه لکی ۹۵ ، آلتی آیلنی ۵۴ غروشدر .

پوسته اتحادینه داخل ممالك اجنبیه ایچون قرق فراتقدر .

اعلانات ایچون اداره مدیریه کوروشمک لازمدر .

ABONNEMENT

un an : 95 piastres و six mois 54 p.

Union postale : un an, 40, six moi, 25 Fr.

Rédaction : Constantinople, Djagal oglou

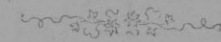
سرعردر : شهبندر زاده فلبلی

احمد هلمی

محل اداره سی :

جفال اوغلنده « حکمت » اداره خانه نه سیدر .

حقه مقرون ، اغراضدن سالم افکار ومقاله صحیفه لر من آچقدرد .

نشری تاریخندن اون کون کچمش نسخه لر ایکی غروشدر .

«HIKMET»

Journal turc, quotidien et politique

DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE :

A. HILMY CHEHBENDER

نسخه سی : ۱۰ پاره در

حقیقته خادم یومی غزه در

نسخه سی : ۱۰ پاره در

حکيات

فترت فلسفی

- ۱ -

«ایکي جامع آراسنده قالمش بری نماز»
ایشته بزده کی فترت علمی و بومیانده فترت فلسفی نی
افاده ایده جگ برضرب مثل .

فلسفه ، برملنک ناظم اجتماعی دی . بزم
ایسه بوکون اوله برناظم مزبوق . کنجلمزدن
اکثریسی ، هرکون ، برکومده ده کیشدریر
کبی ، فکر فلسفیدن تبدیل ایدیور . البته
هانکی کتاب کچرسه ، اوند کوردیکی افکاره
برکون ایچون مجلوب قالیور .

بو حال پک وخیمدر . هر حاله بو فترته بر
نهایت ویرمک ایجاب ایدر . مع التأسف هنوز
لسمتزمده فلسفی اثرلر یازلامامش وکنجلمز
ایچون منابع تنبع میدان کتیریه ممشدر .
فلسفه حقتده بر فکر ایديجک اوزره بالضروره
فرستزجه آناره مراجعت اولونیور . لکن
بو اثرلر اکثریا فتنهم Vulgarisation، دیلان،
تدریس وجدی تنبع ایچون برایشه یارامایان
وعوامه بر فکر ویرمک اوزره یازیلان شیلدره
بونلرک چوغی بررفی و فلسفی روماندر . بنابرین
اکثرکنجلمز، برطافا فتنه زبیری، سه قتر و حیل
یازلمش طرفکیر اثرلری مطالعه ایده بیلور .

آثار جدیدی تنبع ایسه ، قولای برایش
دکدر . اولاعی العساده برفرانزجه بیلش
ایله فلسفه مباحثی حسن تلقی و تلقن ممکن
دکدر . ثانیاً بر اصول داترهنده تنبع ایچون
آثار انتخابی زور برشی در .

ثالثاً فلسفه حقتده ممکن مرتبه دوغری بر
فکر و حاکمه پیدا ایده بیلیمک ایچون چوق ،
پک چوق اثر مطالعه می لازمدر . و بومطامعه
لردن استفاده ایسه علوم طبیعی حقتده واسعجه
وسائر علومک مقدماتی حقتده کافی معلومات
صاحبی اولق ایجاب ایدر . شو شرطلری بر
برینه کتیره بیلیمک کنج متبعلرمز چوق
دکل .

اکثریت ، چالشیدان فیلسوف اولق
ظنی بسله یاندره . زوالی فلسفه اوله سوو
استعماللره اوغرا دی که بودرجه سینه شاشماق
قابل دکدر .

اگر فلسفه نك حیاته ، اجتماعیه و سیاسته
بو پک تأثیری اولماسه ییدی ، طفلانه فیلسوفلرک
چو غلاملنده هیچ بر محذور کورمز دک ، لکن
فلسفه ، فنون سائر کبی شیلدر .

فترت و بحران ، یالکز غرب فلسفه سی
ساحه سینه منحصر قالامیور . یونون مسالک
فلسفه نك الواسع و الکمشکلی اولان تصوفده
برنوع اکتنجه اولدی . متصوفینک الک درین
اثر یازمش اولانلرینه عابد افکار ، چو حقیجه
برساده لکله اورطه ای بیلور . حکمت اسلام
میه نك دستورلری ، شریطه لری ، اصطلاحلری
روحی حقتده هیچ بر فکری اولمایانر ، فرانسر
آنانده «مسلمان میستق لرینه» وجدیونه «
دائریازیلان سطرلری اوقو بور، قولا ق دولغونانی
سرمایه سی اولان بر قای مضبوطاتی ده و انلره علاوه
ایدیور . و آرتق کنیدیسی تصوف حقتده اکل
معلومات ابهامش صایور . برکده بوظنی حاصل ایله
دکلن صوکر ا ارتق محی الدینلر ، مولانار ،
جامیلر کبی اعاطمک آناری اونجه القبا قدر
ساده شیور . هر برینک افکاری اوج کله
ایله زبده ای دیلور بریور .

شو احوالک نتیجه سی ، کنجلمزک
کندیلر نی تنبعدن منع ائیمسی و پک سطحی
معلوماته قالمسی اولوور .

بوکا چاره ، مملکت مزده کی ارباب و قوفک
مکن اولدینی قدر فضله نثریائده بولونامی
ایسه ده حال حاضرده کی رغبته ، اوقویانلرک
عدیدنه کوره بوکا اکثری متفکرلرک جسارت
ایده میجکی بلیمی در .
شوالده نمایانی ؟

بزده ملتی شوکی خصوصانده دوشون ارباب
ثروت و حیت اولسایدی ، اولرک معاوضتی نمی
ایددردک . مع التأسف بویه کیمسملر معدوم
دیینه لیک جک قدر آز .

ایستر ایسته مز بووظیفه تشویقده معارف
نظاراترینه و دیمک که حکومه قالیور . حکومت،
آنا ثارجیه نشریه اوغراشانلره معاونت ایتیلی در .
بویه بر معاونتک هر حاله مرمسی کوریلر . معارف
نظاراترینک اوقاق بر تشویق و معاوضتی، دوزی نك
تاریخ اسلامیه بر رديه دیمک اولان « تاریخ
اسلام » ی میدان کتیردی . بوند حکم
ایده بیلر زکه اترینک بارمصارفی آئنده ازیلیه
چککنه امین اولورسه ، بر چوق متفکرلر ،
مفید ومهم آثار میدانه قویاچقدر .

بو خصوصی معارف نظارتی کورلجه تأمل
ایتمه لی و ملتی کتابسز لقدن قورنارمانک یولنی
بولمالی در .

وان حوادثی
یوز خانه بایلمش
کچن ستمشیدینان قایلینده احراق ایلمش
اولان یوز کسور خانه ی محتوی قره فریه نك
یوز خانه سی اعانه صورتیه انشا و متبایسی ده
دردست اکال بولوندیغی محلی اشعاردن اکلا
شلممشدر .

هم کور اوغلی ، هم قره بت
دون کیجه ایزمیتک قارشوسنده سکنان
اسکله سی جوارنده ایزنقلی لایونک اوکده
ایکی شخص چیه رق مرقومک ایکی یوز الی
غرووش پاره بیله یر عدد روملورنی غضب
ایتنککاری اخبار اولنمی اوزرینه تعقیلرینه
چیقاریلان مفرزه طرفدن عاصیلردن وسابقه لی
محکومین کروهندن کور اوغلی قره بت دردست
اولمشش و دیگر رفیق تخری و توقیف ایلمکده
بولنمشلردر .

مطبوعات

شرق احوالی

(نویه فرایه برهه) غزنه سنک باش مقاله سنده
اوقونمشدر :

استانبولدن مهم بر حوادث اخذ ایلمک .
خبر مخصوصمک اخباراته نظراً عثمانی هیئت
وکلایسی آرنادولره مقدماموریلن امتیازاتی مملکتک
ولایات سائرهنده تشمیل ایلمک قرار ویرمشدر .
بوصورتله ما کدونیا اهالیسی آرنادور و رسانی ایله
مشیر ابراهیم پاشا آره سنده عقد اولان ائتلاف
ماده لرینف متضمن اولدینی امتیازدن بهره دار
اوله جققدردر .

اا کر مجلس وکلا بو قراری موقع تطبیقه
وضع ایده جک اولور ایسه ، شرق تاریخده
مهم بر برمر حله نك ایلمک تم طاشی وضع ایتش
اوله جققدردر .

آواستریا - مجارستان خارجیه ناظری قوت
برختولولد ایله آلمانیا باش وکیل دو بتمان هولوغ
(بوخلالار) ده بالقان احوالندن بحث ایتدکاری
صره دهده مجلس وکلانک بو قرارندن خبردار
اولوب اب اولدقلر نی اوکر نك مرقاقی بر کیتدر .
رجال مذمذ کوره ییئنده جریان ایدن ملاقات حقتده
بوکون ن (بازار اترتی) انتشار ایدن تبلیغنامه پک
مهمدر . باب عالی طرفدن اتخاذ اولن قرار
شه سز که پک زیاده حائر اهمیت بر حانه اولوب
ایکی متفوتقی دولت رجالتک (بوخلالار) ده ملاقات
ایتدکاری کونی موضوع بحث تشکیل ایده جکدی .
زیرا آرنادولره اجرایی وعد اولان اصلاحاتی
بتون عمل مملکته تشمیل و توسیع ایتک کیفیت
آوستریا زیا ، مجارستان حکومتک دول معظمیه
تکلیف ایتدیکی آرنونک قودن فعله کتیرلی
دیمکدر .

حکومت عثمانیه ، آوستریا - مجارستانک
بوتشدنی شی قید احتیاطله تلقی ایتمشدر .
نتیجه سی مشکوک اولان انتخابک عرفتده
بولان ح حکومت ، آوستریا ک بوتشدنی اتحادجبار
طرفدن دن برمداخله عد اولنهرق افکار عمومیه ده

کندیلرینه قارشی بر جریان حصوله کله چکندن
اظهار اندیشه ای دیوردی .
حالیوکه تورکیه ضرر کتیره جک بر
تثبت هیچ روقت ویانه دن وقوع بوله میجی
کبی ، ذاتاً صوک محاربه نك تاریخی ده بو حقیقی
اثبات ایلشدر .

بر طرفدن بالقان حکومتلرنده نهادی ظهور
یا تم اولان اغتشاشات ازاله اوانور و دیگر طرفدن
تورکیه حکومتی داخلی قارغشه قلردن دوچار
ضعف اولمز ایسه کرک بالقانلرده و کرک آور واده
مسائل تأسس ایده بیله جکدر . بالقان حکومتلرینک
حال آیشیدوبولنمی ایچون تورکیه ده یاشایان ملتله
شلرینک سربست برانکشافه مالک اولملری تحت
وجوب و التزامتددر . بالقان حکومتلرینک
دائماً بر صرب پولیتقه سنمیل ایتلرینک تهلکسی
بوصورتله ازاله اولنهرق ، عینی زمانده تورکیه کسب
قوت و قطعیت ایده بیله جکدر .

تورکیه نك بو احتیاطی کندیلمکندن می
حسن ایتش اولدینی و یا خود صورت دیپلوماسیه ده
کندیسنه اعطا اولان نصیحتلر اوزرینه
بو صورتله حرکت ایتدیکی جهتی اورویا
دولتلی ایچون مساوی در . دول معظمه
طرفدن توصیه اولان عدم مرکزیت اصول اداره سی
عناصر غیر مسلمنه عندنده ، وعد اولنلار
اصلاحاتک صرف بر وعد اولدینی امنیه سی
تولید ایلشدر . عثمانی قانون اساسی تا اوتوز
سنه اول و لایتنر عدم مرکزیت ولایت مجلسلری
وعد ایتشدر . مع مایه بونلردن قسم اعظمی
ایفا اولنمشدر .

باب عالی نك عناصر مذ کوره ییئنده عظیم
بر عدم اعتماد حصوله کتیرن کیفیت مذ کوره
اوزرینه عناصر مذ کورمک مطالباتی اسعاف
ایتمسی قایدن خانی اوله مزدی . دول معظمه
یئنده وقوع بوله جق مذاکرانه انتظار
ایتمکسزین طریق اصلاحاتی بالذات کنیدی
طرفدن آچمی بولنده باب عالی نك سائق حرکتی
آکلا شیلور . لکن تکرار آوستریا مجارستان
حکومتک تشبیه عقم قالمامشدر . باب عالی دول معظمه
طرفدن کنیدیسنه توجیه اولنهرق اصلاحاتی
کندیلمکندن اجرا ایتک قالفیشمسيله دول معظمه
انحق اجرایی ضروری اولان شلری کنیدیسندن
طلب ایتدکاری اثبات ای دیور . باب عالی
آرنادوداق اصلاحاتی بتون ایترا طورانه تشمیل
وانتقال ایتک ایستور .

آرنادولنی نمون ایده جک اولان تدابیرک
احوال و احتیاجات کتیره مینی - ما کدونیا ده
یاخود ارمنستانده عینی تأثیری حصوله کتیروب
کتیر میجی جای سؤالدر آرنادولقده اهالینک
اکثری اسلام اولدینی حاله بر چوق
بلغار ، اولاح ، صرب ، روم و تورک عنصرلری
احتوا ایدن ما کدونیا ده تحداث ایتش اغتشاشات
آرنادولقده باش کوسستمکده در . بنشاء علیه
باب عالی نك ما کدونیا ده بشقه درلو اصلاحانده
بولنهرق اغلب احتمالدر .

یکی قایینه نك تطبیق ایتک ایستدیکی عدم
مرکزیت ، تسویه بولنهرق خطالری تطبیق
ایده جک اولورسه ، اتحاد و ترقی قایینه لرندن
آخر بر حرکتده بولنمش اوله میه جکدر .

آرنادولره اعطا اولان مساعدانه بتون
مملکتده تطبیق ایتک اوزره عثمانی مجلس
وکلانسته اتخاذ اولان قرار حقیقی بر ولایات
مشروطیتک بدایتی دیمکدر . آرنادولر ،
مشیر ابراهیم پاشا ایله عقد ایتدکاری
ائتلافیه اوزرینه ، کنیدی مملکتلرینک لسان
وعادته آشنا مأمورین تعیین ایتدیرمک حقته
مالک اولمشلدر . کنیدی لسانلری ایله مکتبلر
کشاد ایده جکدر ، مملکتک لسان رسمیسی دخی
مکاتب ابتدایی ورشیده ده تعل ایده بیلجکدر .
خطوط حدیدیه تربید ایده بیلجک یکی بوللر
انشا ایده بیلجکدر .

بالمقالبه حکومت ، خدمت عسکریمینی
اوروپای عثمانیه ایفا ایتک آرنادولره صلاحیت
اعطا ایلشدر . باب عالی آرنادولره وقوع بولان
عفو عمومینک مملکتک اقسام سائرهنده
اعلان اولنمی امر ایده جکدر .

باب عالی بواجرا آتیه آوستریا - مجارستانک
تکلیف ایتدیکی اصلاحاتی کندیلمکندن ایفا
ای دیور . اکر بوکی تدابیر سایه سنده تقریراسایشه
موافق اوله بیلر - پک مهم برخطوه آتمش
اوله جکدر . اورویا بالقانلری حال اسایشده
کورمک ایسته مدیکندن بویانه نك حصولی ایچون
ترکیه بهر چاره کوسستمشدر . ترکیه بوچاره نی
آکلامش اولوب ، عدم مرکزیت طوغری
یوریسور . بو پک اعلا در . یالکز ، بویانه
وصول ایچون نه کی تدابیره توسل ایده بیلجکی
تجربه کوستره جکدر .

« حکمت »
مطالعه مزی یارین یازاجمز .

انتباه و وقت و بصیرت « عنوانی مقاله سندن :
صورت و مقصد تأسیسی وارسته قید
وندکار اولان « آئینکی اتریا » نام جمعیه فساد
پیشه نك ، مقدس طور براغزده ثبت ایله اطرافه
صالدرمش بو ضرر مقبورلرک مملکتی نه درجه
خساره اوغراشمش ، بالخاصه ولایتک قسم
جنوبی و شرقیسی نه مرتبه کیرمش اولدینی هر
وطنرور و هر صاحب حیت عثمانینک معلومدر .
هرکون ولایتک تاریخ حیاته بوقعه سیاه
و خاتم آلود علاوه ایدن بودشمن انسانیت
خانلرک ناصل بر فعالیت هر دم فزون ایله چالیشد
قلربی حیرتله ، فقط تأسلفه کوروور و حسن
ای دیوروز . حکومتک نظرا بتصاری و دوربینیسی
هرشیدن اول بوکا معطوف اولی ، اجرا
آننک صفحه اولینی ده بویاده کی حرکات تشکیل
ایله ملیدر .

آرنادولرک مطالبته اشتراک و موافقت ایتمین
روم عنصری قورنارقم مقصدیله داخندن
« آئینکی اتریا » که روح فعال و خیشندن بوکسملان
ندای دعوت اوزرینه یونانستاندن بر چوق
« آندارتلرک - غرق چتله لرینک » مملکت مزه
ادخال ایلدیکنی و « قونجه ، مجوه ، لسقویک ،
کره به ، یانیه ، بره وزه » حوالیسنده بونلرک
کشت و کذار ایله دکربی موثوقاً استخبار
ای دیوروز . بونکله شدی به قدر پرورده ایدیان
آمال و مقاصد خائنه نك بودم احتضار وطنده
ناصل انکشاف ایتدیرمک و بالتیجه مفرز وطنک
باغیرنه ناصل سله ایندیلمک ایسته نبلدیکنی
واضحاً آکلا بوروز . بو حاله قارشی حکومتک
لزومی درجه ده تیظقله ابراز آثار بصیرت
واجرای شدت و فعالیت ایله می بر ضرورت
میرمدر .

خارجی خبرلر

انکلتزه خارجیه ناظرینک تأمیناتی
لوندردن ویانه یه صورت موثوقه ده
بیلدیرلر یکنه کوره انکلتزه خارجیه ناظری سیر
ادوارد غری ، دولترک بالقانلرده هر درلو
نامعقول حرکتک وقوعی اصلا تجویز ایتهمکه
قرار و ردکاری سلطنت سینه نك لوندردن سفیری
توفیق پاشایه تأمین ایتشدر .
سیر ادوارد غری ترکیانک ده ما کدونیا ده
اصلاحات جدیه اجرا ایتمی لزومی علاوه
ایتشدر .

تاخیدر و موس

محاربه نك اوکی آله جق
ویانه دن تاخیدر و موس غزنه سینه وارد اولان
خصوصی بر تلغرافنامه نظراً ویانه مطبوعاتی
بر دیپلوماتک بیاناتی نشر ای دیورلر . دیپلومات ،
بالقان حکومتک صلح پرورلکی حیلله بالقانلرده
سکون و مسالمتک محافظله ایده بیلجکی تأمین
واورو پای عثمانیه اصلاحات جدیه نك تطبیق
اولنهرق بیان ایلشدر .

نوطه ویرلهمش
بلغارستانک ترکیایه برنوطه ویردرک برلین
معاهده سنک یکریمی اوچنی ماده سنک تطبیقی
طلب ایلدیکنه دائر دوران ایدن برروایتک
طوغری اولماینقی ثولوغوص غزنه سی یازیور .
بلغارستان طرفدن اوله برنوطه نك ویرلیدی
یوقدر .

بالقان احوالی
بالقان احوالی حقتده محافل سیاسی و دیبلو-
ماتیکه ده ایکی کوندن بری اولکی تلاش و اندیشه نك
اظهار ایلمه مکده اولدینی استخبار قلمشدر .
وقوعه نك آز قالمش اولان بالقان محاربه سنک
اوکی آلدینی محافل مذ کوره ده تأمیناً بیان
ای دیلور .

صربستان حدودنده مصادمه
سینجیدن اشعار اولندیقنه کوره صربلر
حدود اوزرنده ابراهیم اسمنده بر جوان قتل
ایتدکاری ایچون عثمانی و صرب حدود قره -
غوللری آره سنده مصادمه وقوعه کیشدر .
صربلر حسین اسمنده برینک بوش خانه سی
احراق ایتشلردر .

بالقانلرده
مان غزنه سینه یترسوغون تلغرافله بیلدیریلور .
محافل رسمیه بالقانلرده بر اختلاف ظهور
ایتمه جکی مطالعه سنده در . مع مایه بلغارستان
و صربستان افکار عمومیه سندن پک خبردار
اولان محافل ، بو افکار نیکنانه یه اشتراک ایتمه
مکده درلر . محافل مذ کوره ده محاربه نك ایکی
هفته صکره اعلان اولنهرق مأمولدر .

بلغار تشبیه عقم قالمش
بلغارستانک ، برلین معاهده سنک یکریمی
اوچنی ماده سنک تطبیق حقتده دول معظمه
تزدنده واقع تشبیه نك عقم قالدینی ویانه دن
قارشی غزنه لره صورت خصوصیه بیلدیریلور .

بالقان حکومتانک

تشبیهات متصوره سی
آئنددز پروتودوس غزنه سینه اشعار اولندیقنه
کوره حکومت عثمانیه طرفدن ترکیاده کی عناصر
خرستیانیه نك موقعی دوزلنه جک تدابیر
و اصلاحات اساسیه تطبیق ایلدیه جک اولورسه
بلغارستان ، صربستان و یونانستان باب عالی
تزدنده تشبیهات مشترکده بولنهرق ترکیاده کی
عناصر خرستیانیه نك حالی اصلاح ایده جک
تدابیرک اتخاذنی طلب ایده جکدر . بوخصو-
صده دول ثلته ییئنده جریان ایدن مذاکرانک
بر نتیجه قطعییه اقرارن ایتدیکی تأمین اولنیور .
بوتشدنک ترکیایه قارشی بر قید خصوصتکارانه
ایله ملل اولدینی عکس تقدیرده برماهت
دوستانه ی حائر بولدینی و باشلیجه مقصدی
آوستریانک ترکیا امور داخلیه سینه مداخله سینه
سد چکملک اولدینی سوله نیور .

صربستانک مهمات حربیه سی
حرب مهمات حربیه سنک سلانیک طریقیله
امرارینه حکومت عثمانیه به مساعده ایلمسی
صربستانک ترکیایه قارشی وضعیتی خصوصتکارانه
اولدینسندن ایلری کلیدی قارشی غزنه لره
اوقونمشدر .

بلغارستان - یونانستان ائتلافی بوقش
بلغارستان - یونانستان ائتلافک موجود
اولدینده دائر روما مطبوعاتک آئنه بخبرلری
طرفدن ایطالیا غزنه لرینه تلغرافنامه لر کسیده
ایلدیکی ویانه دن آمرو و لیتوس غزنه سینه اشعار
اولنیور .

کامل پاشا - موسیو ونیزه لوس
ترکیا - یونانستان
ازمیر مطبوعات رومی سنک ارکانندن بولان
(لازاروس سلطانیادی) نامنده برذات اخیراً
آئنده یونان باش وکیل موسیو ونیزه لوس ایله
کرار ملاقات ایتشدر .

موسیو ونیزه لوس « یونانستان حکومتک ترکیا
ایله مناسبات مخاندنکارانه ده بولنقی عزمده
بولندیقنی و چونکه ایکی دولتک منافعه مشارکت
نامه موجود اولدینی تمامیه تقدیر
ایتدیکنی و آنحق موجودیتدن یونانستانک ده
ارتق بزار بولسیدینی کید . مسئله سنک
طبیعه مشرک اولان ، دو لاتین منافع متحده سنک
ایجاب ایتدیردیک مناسبات مطلوبه نك تأسیسنه